

Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztályozás

614.443

Szerző:

Hely

Cím: 300 millióba kerül az el-
megyógyintézetek fentartása

Idő

"1923"

Forrás: Nemzeti Újság

Személy

Br

1923. 3. 17.

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

300 millióba kerül az elmebetegintézetek fentartása

Egy beteg tartási díja bavi 15.000 korona — Hogy éneek az elmebetegek? — A Lipótmezőn dolgoznak a kisebb betegek — A drága alkohol miatt kevesebb az őrlött

(A Nemzeti Újság tudósítójától.) A Lipótmezei riportok ösvényéről, amely a beteg lelkek különös, képzelet világába vezette eddig az olvasót, térjünk le ezúttal a szürke valóság útjára. Azok, akik eddig csak a „légi rendőrség” főnökének új bolygórendszereiről, az „integrált kassza” kincseinek sápadt őrzőjéről, a piramista tövén mesélő fáraó unokáiról s a tébolyda többi nagyságáról olvasott hihetetleneknek hangzó történeteket, aligha tudják, hogy az emésztő lázalmok e szomorú hősei, ha képzelet trónusukról leszállanak, hogyan éneek, mit esznek, mivel foglalkoznak, mikép szórakoznak s ez a szerencsétlen, megtépett, kirabolt ország a maga nyomorúságában is, kulturállamhoz méltón, hogyan igyekszik gondoskodni róluk.

Egy lipótmezei séta keretében erről szándékozom beszámolni.

A háboru óta kevesebb az őrlött

Csonka-Magyarországnak három állami elmebetegintézete maradt: a lipótmezei, angyalföldi és a nagykállói. A negyediket, a nagyszebenit elvette Trianon. A lipótmezei intézet a legnagyobb, 1200-as befogadó képességgel, az angyalföldi 400, a nagykállói intézet pedig 250 ágyas. Így a három intézetben 1850 beteg helyezhető el. A jelenlegi beteglétszám 1600-ra tehető.

Az elmebetegintézetek hagyományos zsufoltsága tehát lényegesen enyhült. E nehéz kór a háboru óta különben is mérsékeltebben szedi áldozatait. A pszichiaterek szerint az elme megdörögésének 90%-ban az alkohol és a vérhaj az előidézője. Az előbbi pusztítását ellensúlyozza magas ára, az utóbbi pedig, sajnos, majd évek múlva fogja éreztetni nagyobb mértékben romboló hatását.

Az intézetek fentartására a folyó költségvetési év első felében 140 milliót utalt ki az állam, az év második felében pedig legalább 200 millióra lesz szükség. Ebből azonban a vagyonos betegek mintegy 40 millió visszatérül s így a mai árviszonyok mellett a

tiszta fentartási költségek évi 300 millió koronát tesznek ki s egy beteg eltartása havi 15–16 ezer koronába kerül.

E horribilis költségek kétharmadrésze a lipótmezei intézetre esik, amely nemcsak a legnagyobb, de a legmodernebbül berendezett intézete az országnak s bármely külföldi nagy állam diszére válnék. Gyönyörű fekvése, 60 holdas parktól övezett, kényel-

mesen felszerelt épületei szanatóriumszerű ellátás nyújtására is képessé teszik.

Havonta hetven métermáza hust esznek meg a Lipótmezőn

Három osztálya van 1000, 500 és 300 koronás napi ellátási díjjal. Külföldiek a taxa kétszeresét fizetik. A külön (luxus) osztályt beteg hiányában az intézet megszüntette. Az állam tehát a betegek tartására, különösen a III. osztályon lényegesen ráfizet. A díjak emelése azonban nem volna tanácsos, mert ez a közönség korlátozott teherbíró képességénél fogva a magánfizetők számát csökkentené s így végeredményképen az állam terheit növelné. Még e mérsékelt díjak mellett is az I. osztályon már 4-re, a II. osztályon pedig 15-re csökkent a beteglétszám.

A tartási díjért a beteg a gyógykezelésen kívül teljes ellátást élvez. Az intézeti étrend a következő: Az első osztály reggelire kávé vagy tejet, délben 4, este 1 tál ételt kap. A napi husadag péntek kivételével 35 deka. A második osztályon délben a 4-ik tál étel hiányzik, a napi husadag 25 deka s hetenként kétszer nincs hus. A harmadik osztály menüje: reggel leves, délben leves és főzelék, vagy tészta.

A főzelékhez hetenként 5-ször 15 deka feltét jár. A vacsora főzelék vagy tészta. A szomatikus betegek részére külön rendel az orvos, a személyzet pedig a harmadosztályos ételmezést kapja, de este pótétellel.

Az ételeket a gyönyörű, tágas, üveggel fedett konyhában állítják elő az irgalmas nővérek felügyelete mellett. 11 hatalmas, nickelfedelű üstben fő a tömegétel, míg a finomabb ételneműeket külön társaság készítik. A modern konyhát, melynek berendezése most legalább 200 milliót megér, a kórházhoz tartozó konyhákhoz, mosogató, tálaló s kóstoló helyiségek veszik körül, az alagsor távolabbi részét pedig a hatalmas élelmiszerraktárak s mézszárterek foglalják el. Az

élelmezés havi 7 millióba kerül és elfogy havonta 70 q husnemű, 8 q zsir, 190 q liszt, 30 q hüvelyes, 150 q burgonya, 13 q cukor, 14.000 liter tej, 80 kg. vaj, 12.000 tojás, stb. Az élelmezési üzemhez tartozik még a sütőház a tésztagyárral és a jéggyár, mely naponta 20 q jeget termel.

A gépház kazánszörnnyefegei havi 45 vagon szenet emésztenek, melynek értéke a használt tüzfával együtt 6 és félmillió korona.

A munka mint gyógytényező szerepel. Az intézet 20 üzemet tart fenn, amelyekben iparos-dpolók vezetése mellett egész nap foglalkoztatják az alkalmas betegeket, akik munkájukért jobb ellátást s napi 10–20 koronát is kapnak. Különösen kifejlett a

szabó- és cipészüzem, amely már a társintézeteknek is konfekcionál.

A betegek lelki szükségletéről is történik gondoskodás. A római katolikus intézeti lelkész mellett minden hitfelekezetnek megvan a maga bejáró lelkésze és külön imaháza. (hk.)